

рапії, це може бути і алергія, небезпека заразитися інфекційними та паразитарними захворюваннями, або ж агресія з боку тварин. Однак тварини які залученні до виконання Вивчаються і можливі негативні явища анімалотерапії: алергія, небезпека паразитарних захворювань, прояви агресивності тваринами. Як альтернативний метод лікування, анімалотерапію можна з впевністю віднести до галузі медицини, яка має власне доказову дію. Проте не варто забувати, що при серйозних захворюваннях анімалотерапія не може виступати як монотерапія, її варто застосовувати лише у поєднанні із спеціалізованим медичним лікуванням.

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО КЛАСИФІКАЦІЇ МАСТОПАТІЙ У СОБАК

Хомутенко В. А. – аспірантка

Білий Д. Д. – д. вет. н., професор

Дніпровський державний аграрно-економічний
університет, м. Дніпро

Актуальність проблеми. Фіброзно-кістозна хвороба є однією із актуальних проблем ветеринарної онкології. Відсутність чіткої системи класифікації, патогномонічних клінічних симптомів та визначених прогностичних маркерів зумовлюють складність ранньої верифікації мастопатії, та як наслідок її трансформації у злоякісну пухлину.

Аналіз літературних джерел. Сучасна класифікація неоплазій базується на багатьох факторах та системах, залежить від контексту та мети дослідження пухлин та базується на 4 принципах: особливостях клініко-морфологічного прояву; тканинній специфічності

(гістогенезі); ступені злоякісності; стадія пухлинного процесу.

За клініко-морфологічним змінами (визначається ступенем диференціації клітин) усі пухлини поділяють на доброякісні (диференційовані) та злоякісні (недиференційовані). Крім того, останні класифікації включають окрему групу пухлин з місцевим – деструктивним ростом (Raval et al., 2018).

За гістогенетичним принципом новоутворення поділяються на: епітеліальні пухлини без специфічної (органонеспецифічні) та специфічної (органоспецифічні) локалізації; мезенхімальні пухлини; пухлини меланінотворюючої тканини; неоплазії нервової системи та оболонки; тератоми (Gilbertson et al., 1983).

Інвазивність пухлини (висока, помірна або низька) визначається ступенем диференційованості та клітинного атипізму. Зокрема, високий ступінь злоякісності наявності низько диференційованих клітин із мінімальними ознаками атипізму.

Стадія пухлинного процесу визначається ступенем інвазії первинного пухлинного вогнища в оточуючі та віддалені тканини.

Окрім пухлинного процесу виділяють ще передпухлинні стани: дисплазії, які характеризуються клітинною атипією, порушенням диференціювання, дезорганізацією клітинної архітекτονіки, збільшенням числа мітозів, гіперплазією і метаплазією клітин.

Дисплазії класифікують на: облігатні та факультативні передбластомні стани.

Мастопатія, за визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я, визначається як фіброзно-кістозна хвороба, що характеризується порушенням співвідношень епітеліального і сполучнотканинного компонентів, а також широким спектром проліферати-

вних і регресивних змін тканин молочної залози (Tan et al., 2020).

«Фіброзно-кістозні зміни» - термін, що використовується для визначення клінічних та гістопатологічних змін молочної залози, які слід розглядати не як захворювання, а порушення фізіологічного розвитку, дозрівання та інволюції (Dupont & Page, 1985).

Наразі запропоновано велику кількість класифікацій мастопатій. У клінічній практиці найчастіше використовують клініко-рентгенологічний варіант класифікації, згідно якого виділяють дифузну та вузлову форми. До дифузної форми, залежно від структурних змін клітинних компонентів, включають кістозну, фіброзну, залозисту, змішану мастопатію та склерозуючий аденоз. Вузлова форма мастопатії за співвідношенням сполучнотканинного, залозистого компонентів і жирової тканини має три ступеня: за першого жирова тканина переважає над паренхіматозною; другого – жирова тканина і щільні структури знаходяться приблизно у рівних співвідношеннях; третього – структура молочних залоз представлена переважно залозистими елементами на тлі незначного об'єму жирової тканини (Mysak et al., 2021).

Представлено класифікацію фіброзних змін відповідно до їх клітинної будови (гістологічна класифікація). У більшості клінічних випадків спостерігаються непроліферативні зміни, які є доброякісними, із мінімальним ризиком трансформації в злоякісні типи. Проліферативні форми мастопатії, що супроводжуються надмірним ростом клітин, у більшості випадків виступають у ролі перших стадій злоякісних неоплазій, тому потребують ранньої діагностики та лікування (Solano-Gallego, 2010).

Окремо виділяють мастодинію та масталгію –

тимчасовий стан молочної залози в передтічковий період, що пов'язаний з гормональними коливаннями та супроводжується збільшенням залоз в розмірі та підвищенням їх чутливості. Важливо відслідковувати симптоми, та у разі посилення та тривалості болю, проводити додаткову діагностику (Mykhalenko & Kmitevych, 2019).

Висновки: широке різноманіття видів та форм мастопатії зумовляє складну та інколи індивідуалізовану для конкретних випадків класифікацію, яка базується на великій кількості критеріїв, таких як клінічні ознаки, гістологічні зміни (структура тканин), типи клітин що здійснюють зміни та багато інших факторів. Тому комплексний підхід до класифікації мастопатій має ключове значення для ранньої діагностики захворювання, прогнозу, визначення ризиків та підбору ефективної схеми лікування.

FUNCTIONAL ASYMMETRY OF THE OVARIES OF COWS

Roman L. G. – candidate of veterinary sciences,
Sc., Associate Professor

Valieva O. O. – master's student
Odessa State Agrarian University, Odessa

Relevance of the problem. Prosperous agriculture has always been the guarantor of the state's food security, and also solves employment issues in the village.

In recent years, in developed countries of the world, an in-depth study of the biology of the reproductive function of cows and heifers has become relevant, which gives additional impetus to the more effective use of this